

Tēma 3

Runāšana Žurnālistikā

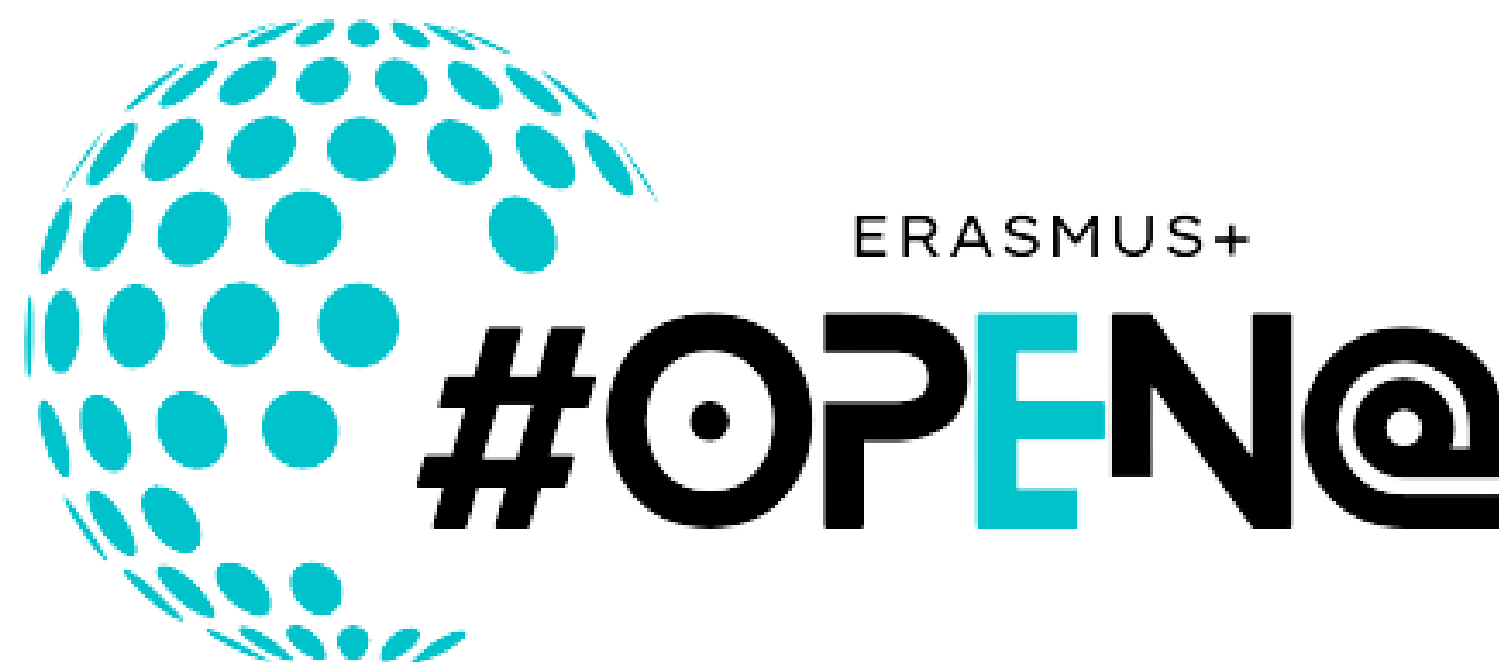
Funded by
the European Union

Declaration:

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or Dūm zahraniční spolupráce. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Mērķi:

- *levads runāšanā žurnālistikā*
- *Žurnālistikas izmantošana par līdzekli, lai palielinātu studentu motivāciju valodas apguvē*
- *iesaistīšanās žurnālistikā, lai uzlabotu mīkstās prasmes un digitālo pratību*

Kā veikt intervijas?

Kā vadīt studentus, komentējot kādu tēmu?

Ievads

Runāšana žurnālistikā atsaucas uz tiešu citātu vai apgalvojumu iekļaušanu ziņu rakstos, reportāžās vai raidījumos. Tas ir būtisks žurnālistikas aspekts, jo ļauj lasītājiem, klausītājiem vai skatītājiem dzirdēt tieši no stāstā iesaistītajiem cilvēkiem, piemēram, aculieciniekiem, ekspertiem vai valsts amatpersonām. Runāšana ziņu sižetā ne tikai sniedz vērtīgu kontekstu un ieskatu, bet arī piešķir reportāžai ticamību, identificējot un attiecinot izteikumus uz to avotiem. Tas ir būtisks līdzeklis, lai žurnālisti varētu precīzi un ētiski ziņot par notikumiem un jautājumiem.

Žurnālistika

Mācīt skolēnus, kā izmantot runāšanu žurnālistikā ir inovatīvs rīks, lai izmantotu žurnālistiku kā inovatīvu līdzekli, lai palielinātu studentu motivāciju valodu apgūvē, komunikācijā, sadarbībā, un radošā valodas izmantošanā. Izmantojot žurnālistiku kā rīku, studenti var uzlabot viņu (digitālās) spējas un mīkstās prasmes.

Mācību rezultāti

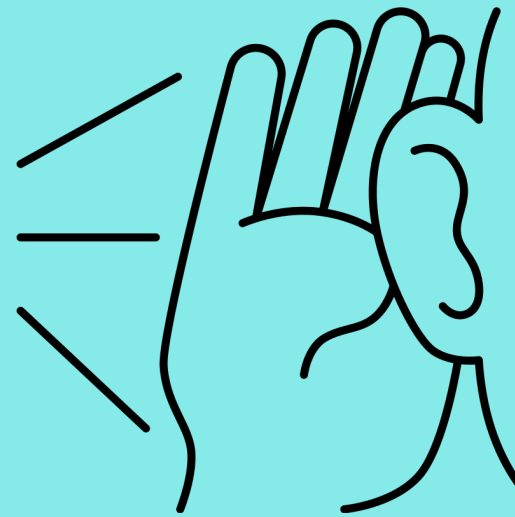

Potenciālo
Kandidātu

Identifikācija

Prasmes: izmantot izpētes prasmes, lai identificētu potenciālos kandidātus, kontaktēšanās, sarunu prasmes, laika plānošana, saskarsmes prasmes

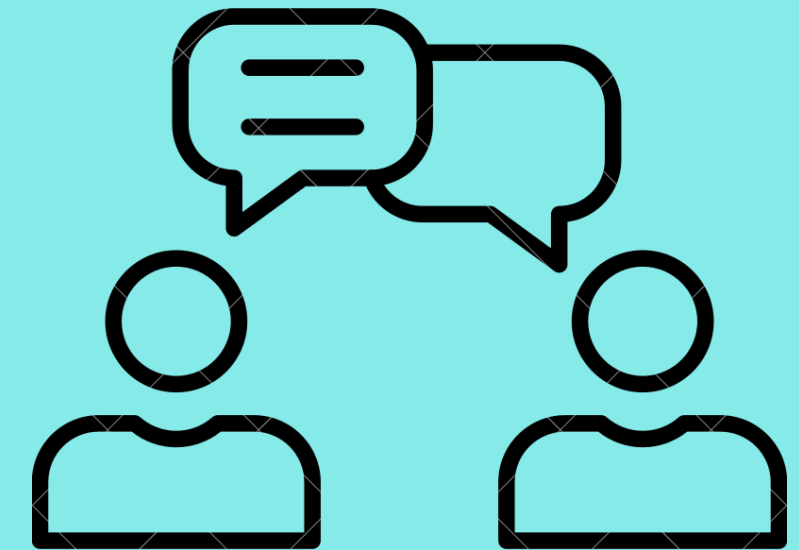
Attieksmes: izveidot attiecības ar intervējamo, nodibināt uzticēšanos un sakarus, iedrošināt atvērtu un godīgu komunikāciju, vienoties par noteikumiem un nosacījumiem (laiks, atrašanās vieta, ilgums, utt.)

Aktīva Klausīšanās

Prasmes: radīt intervējamajam sajūtu, ka ne tikai dzirdat, ko viņš saka, bet arī aktīvi klausāties un saprotat viņa teiktā nozīmi un nolūku

Attieksmes: atvērtība, pacietība, zinātkāre, cieņa, nesodīšana, koncentrēšanās - cieņa pret intervējamo pat ja jūs ne vienmēr piekrītat tam, ko viņš saka

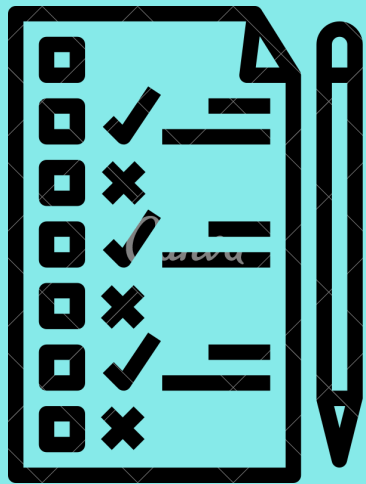

Komunikācija

Prasmes: uzdot pareizos jautājumus, noskaidrot šaubas, efektīvi reaģēt uz atbildēm

Attieksmes: skaidrība, pārlicība, atvērtība, cieņa, autentiskums - veidot uzticību un ticamību, lai labāk sadarbotos ar intervējamo

Sagatavošanās

Prasmes: kandidāta un viņa pieredzes izpēte, pieteikuma materiālu izskatīšana, atbilstošu jautājumu saraksta izveide, kurus uzdot intervijas laikā

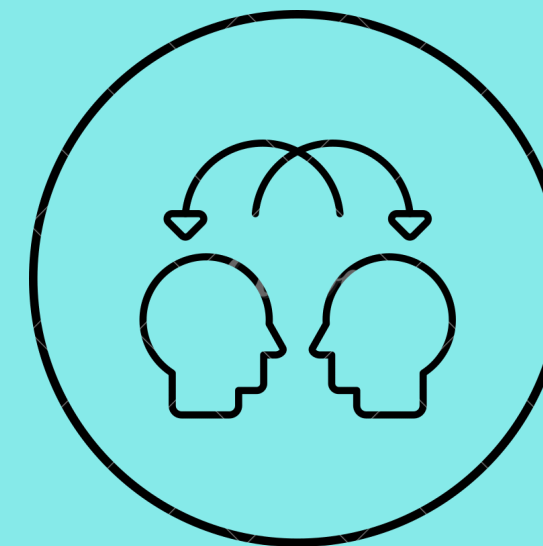
Attieksmes: proaktivitāte - iniciatīvas uzņemšanās un iespējamu problēmu paredzēšana iepriekš, uzmanības pievēršana detaļām, organizētība - skaidra struktūra un plāns, disciplinētība - koncentrēšanās saglabāšana, elastība - spēja nepieciešamības gadījumā veikt korekcijas, pozitīvas domāšanas saglabāšana

Objektivitāte

Prasmes: palikt objektīvam intervijas procesā, lai ierobežotu aizspriedumus un nodrošinātu taisnīgumu

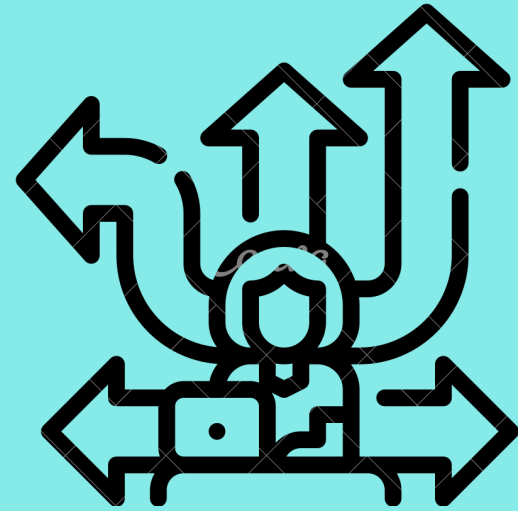
Attieksmes: atvērtība jaunām idejām un perspektīvām, atkāpšanās no savām emocijām un neitrālāks skatījums, racionalitāte, godīgums, citu pozīciju izpratne, objektivitāte - palikt neitrālam un nepieņemt nevienu pusi

Empātija

Prasmes: saprast un dalīties ar otras personas jūtām, veidot saikni ar kandidātu un likt viņiem justies komfortabli intervijas laikā

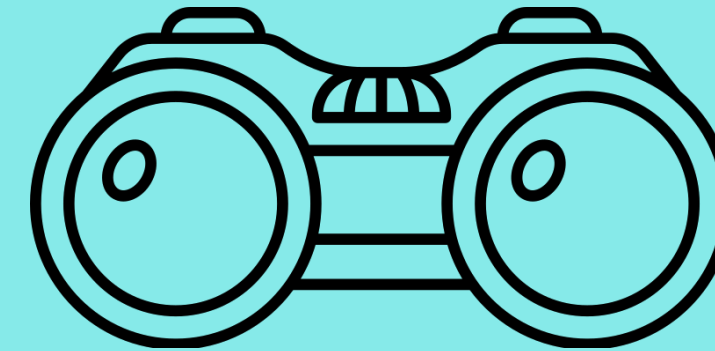
Attieksmes: nesodoša attieksme, zinātkāre - vēlme uzzināt vairāk par personas pieredzi, domas un jūtas, vēlmo uzdot jautājumus, lai gūtu izpratni, pazemība, atzīstot, ka jūsu skatījums var būt ierobežots vai neobjektīvs, otras personas jūtu un viedokļa novērtēšana, izturēšanās pret viņu ar cieņu un laipnību

Elastība

Prasmes: intervijas jautājumu pielāgošana atbilstoši situācijai un intervējamā atbildēm

Attieksmes: vēlme un spēja mainīt savu pieeju, uzvedību un plānus, reaģējot uz mainīgiem apstākļiem un jaunu informāciju, gatavība ieguldīt laiku un pūles, spēja panest nenoteiktību un neskaidrības

Novērošana

Prasmes: lasīt intervējamā ķermeņa valodu, sejas izteiksmi, balsi toni un identificēt iespējamās problēmas vai bažas

Attieksmes: uzmanība detaļām, spēja pamanīt nelielas vai smalkas izmaiņas apkārtējā vidē, novērojumos saskatīt likumsakarības vai tendences, objektivitāte - novērot un interpretēt bez aizspriedumiem vai aizspriedumainiem priekšstatiem

Labā intervija - Soli pa solim

1. solis: Sagatavoties intervijai
2. solis: Iepazīstināt ar sevi un intervijas mērķi
3. solis: Sākt interviju
4. solis: Aktīva klausīšanās
5. solis: Objektivitātes saglabāšana
6. solis: Intervijas ierakstīšana
7. solis: Izpaust pateicību
8. solis: Pārskatīt un rediģēt
9. solis: Komentēt
10. solis: Pārskatīt un publicēt

1. solis: Sagatavošanās

Pirms intervijas jums jāizpēta tēma un jāsavāc pamatinformācija. Noskaidrojiet, kādus konkrētus jautājumus vēlaties uzdot, un pārliecinieties, ka jums ir viss nepieciešamais aprīkojums, kā ierakstīšanas ierīce vai piezīmju grāmata. Vienojieties par noteikumiem un nosacījumiem (vieta, ilgums, laiks utt.) un saņemiet atļaujas ierakstīšanai vai cita veida publicēšanai.

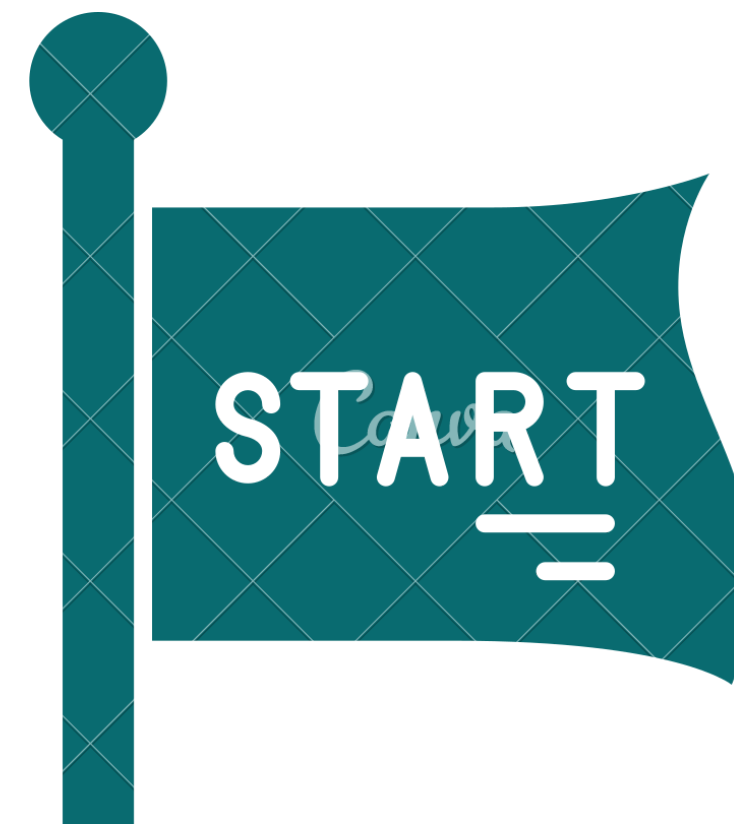
2. solis: Iepazīstināšana

Kad satiekaties ar intervējamo, iepazīstiniet ar sevi un paskaidrojiet intervijas mērķi. Pārliecinieties, ka intervējamais jūtas ērti un saprot intervijas formātu un garumu.

3. solis: Sākums

Vispirms uzdodiet atvērta tipa jautājumus, kas ļauj intervējamajam sniegt detalizētas atbildes. Intervijas gaitā varat izmantot papildjautājumus, lai precizētu vai papildinātu atbildes.

4. solis: Aktīva klausīšanās

Intervējamajam runājot, aktīvi ieklausieties viņa atbildēs. Pievērsiet uzmanību viņa ķermeņa valodai un balsi tonim, lai labāk izprastu viņa viedokli un sajūtas.

5. solis: Objektivitāte

Intervijas gaitā palieciet objektīvs. Izvairieties no personiskiem aizspriedumiem vai kritizēšanas un koncentrējieties uz vajadzīgas informācijas apkopošanu

OREC

6. solis: Ierakstīšana

Ja jums ir atļauts, ierakstiet interviju, lai nodrošinātu, ka nepalaižat garām kādu svarīgu informāciju. Ja ierakstīšana nav iespējama, veiciet detalizētas piezīmes.

7. solis: Pateicība

Pēc intervijas pabeigšanas pasakieties intervējamajam par viņa veltīto laiku un sniegto informāciju. Informējiet, kad un kur tiks publicēta intervija vai kā tiks izmantota informācija.

8. solis: Pārskatīšana

Pēc intervijas pārskatiet un rediģējiet saturu, lai nodrošinātu, ka tas ir precīzs un saskanīgs.

9. solis: Komentāri

Komentējiet par tēmu, sniedzot kontekstu un intervijas satura analīzi. Šis varētu ietvert galveno punktu kopsavilkumu, interesantas vai pārsteidzošas informācijas izcelšanu vai jūsu izklāsta viedokļa izklāstu par tematu.

10. solis: Publicēšana

Pārbaudiet, vai tas, ko esat uzrakstījis vai sagatavojis, ir viegli saprotams. Publicējiet interviju kā vienojāties savos pieejamajos kanālos (sociālajos tīklos, presē, televīzijā u.c.) un aiciniet savu auditoriju iesaistīties jūsu saturā.

Metodes un paņēmieni

Lai intervija būtu veiksmīga, ir jāizmanto vairākas metodes un paņēmieni:

- **Pētniecība un ekspertīze:** Pirms komentēšanas žurnālistiem būtu jāveic izpēte, lai apkopotu attiecīgo informāciju un faktus.
- **Savlaicīgums:** Komentāriem jābūt savlaicīgiem un atbilstošiem tēmai.
- **Skaidrība:** Žurnālistikā ir svarīgi runāt skaidri un kodolīgi. Izmantojiet vienkāršu un viegli saprotamu valodu, lai nodrošinātu, ka klausītāji var sekot jūsu vēstījumam.
- **Izvairieties no uzvedinošiem jautājumiem:** Uzvedinoši jautājumi var ietekmēt intervējamā atbildes un var apdraudēt iegūtās informācijas precizitāti.
- **Izruna:** Izrunājiet vārdus skaidri un pareizi, lai nodrošinātu, ka klausītāji jūs saprot.
- **Modulācija:** Mainiet balss toni un augstumu, lai noturētu auditoriju/intervijas partneri iesaistītu un ieinteresētu tajā, ko sakāt.

Metodes un paņēmieni

- **Temps:** Runājiet atbilstošā tempā, ne pārāk ātri vai pārāk lēni.
- **Piezīmju veikšana:** Lai nodrošinātu, ka visa būtiskākā informācija ir apkopota, intervijas laikā ir svarīgi veikt detalizētas piezīmes.
- **Privātuma ievērošana:** Žurnālistiem jāievēro intervējamā privātums un jāuzdod jautājumi, kas ir atbilstoši stāstam.
- **Pauzes:** Izmantojiet pauzes, lai uzsvērtu svarīgu punktus un ļautu auditorijai uztvert jūsu teikto.
- **Emocijas:** Izmantojiet emocijas un izteiksmīgumu, lai nodotu sava vēstījuma toni un noskaņu.
- **Stāstīšana:** Izmantojiet stāstīšanas paņēmienus, lai padarītu vēstījumu saistošāku un atmiņā paliekošāku.
- **Vizuālie palīglīdzekļi:** Izmantojiet vizuālos palīglīdzekļus, piemēram, attēlus vai videoklipus, lai atbalstītu savu vēstījumu un palielinātu ietekmi.
- **Turpmākie pasākumi:** Pēc intervijas veikšanas sazinieties ar intervējamajiem, lai precizētu informāciju un nodrošinātu precīzu ziņošanu.

Didaktiskie līdzekļi

Mācīšanu runāšanā žurnālistikā var uzlabot, izmantojot dažādus didaktisos līdzekļus, tostarp:

Lomu spēles vingrinājumi: Studenti var vingrināties interviju veikšanā un komentēšanā par kādu tēmu, spēlējot lomu spēles žurnālistu un intervējamo lomās.

Izmēģinājuma intervijas: Skolotāji var izveidot intervijas scenārijus, lai studenti varētu praktizēt intervēšanas prasmes, tostarp jautājumu izstrādi, aktīvo klausīšanos, un papildjautājumus.

Situācijas pētījums: Skolotāji var izmantot gadījumu izpēti, lai izpētītu dažādas pieejas interviju veikšanai un komentēšanai par kādu tēmu, izceļot gan veiksmīgus, gan neveiksmīgus piemērus.

Didaktiskie rīki

Multivides resursi: Videoklipi un podkāsti var sniegt studentiem piemērus ar efektīviem intervēšanas un komentēšanas paņēmieniem, un tos var izmantot, lai rosinātu diskusiju un analīzi.

Vieslektori: Uzaicinot vieslektoros, piemēram, žurnālistus, reportierus vai ekspertus, var sniegt studentiem vērtīgus ieskatus reālus piemērus par intervijas vadīšanu un komentāru sniegšanu.

Salīdzinošā pārskatīšana: Studenti var sniegt atsauksmes un kritizēt viens otra intervēšanas un komentēšanas prasmes, sniedzot atgriezenisko saiti, lai uzlabotu viņu tehniku.

Rakstīšanas uzdevumi: Studenti var praktizēt savas komentēšanas prasmes caur rakstīšanas uzdevumiem, piemēram, rakstot viedokļu rakstus vai kritiski analizējot ziņu rakstus vai notikumus.

Novērtēšanas rīki

Izmantojot dažādās novērtēšanas metodes, skolotāji var iegūt vispusīgu izpratni par studentu progresu un sasniegumiem kursā, ļaujot viņiem pēc vajadzības pielāgot savas mācīšanas metodes un mācību saturu, lai uzlabotu studentu mācību rezultātus.

Klases aktivitātes un uzdevumi:

Klases aktivitātes un uzdevumi var nodrošināt formatīvo vērtēšanu, ļaujot skolotājam novērtēt studentu progresu visa kursa laikā.

Runas vai prezentācijas:

Studenti var uzstāties ar runām vai prezentācijām par tēmu, kas saistīta ar mācību priekšmetu, ļaujot skolotājam novērtēt viņu spēju efektīvi sazināties un iesaistīt auditoriju.

Rakstiski uzdevumi:

Rakstiskie uzdevumi, piemēram, pārdomu darbi vai runu kritiska analīze, var ļaut skolotājam novērtēt studentu spēju analizēt un izvērtēt dažādas uzstāšanās tehnikas.

Novērtēšanas rīki

Pirms un pēc novērtēšana: Pirms žurnālistikas kā mācību līdzekļa izmantošanas, veikt studentu zināšanu un izpratnes novērtēšanu par tematu, kam seko novērtējums pēc uzdevuma, var palīdzēt noteikt žurnālistikas izmantošanas ietekmi uz studentu mācību rezultātiem.

Salīdzinošie novērtējumi:
Skolēnu savstarpējo vērtēšanu var izmantot, lai novērtētu skolēnu spēju sniegt atgriezenisko saiti un kritiku par savu vienaudžu darbu.

Pašnovērtēšana:
Studenti var novērtēt savu progresu visa kursa laikā, atspoguļojot savas stiprās un vājās puses žurnālistikas runas mākslā.

Atsauksmes veidlapas:
Atgriezeniskās saites veidlapas var izmantot, lai apkopotu studentu atsauksmes par kursa saturu, mācību metodēm un vispārējo mācību pieredzi.

Resursi

Izmantotie resursi vienmēr jāpielāgo skolēna angļu valodas zināšanu līmenim un atbilstoši tam jāiepazīstina ar dažādiem žurnālistikas līdzekļiem.

iesācējiem

- Vienkārši ziņu raksti: "Ziņas bērniem", "Jaunākās ziņas angļu valodā".
- Attēlu stāsti: "Storybird"
- Vārdu krājuma saraksti: Vārdu krājuma sarakstu izveide, kas attiecas uz ziņu tēmām, var palīdzēt studentiem apgūt jaunus vārdus un jēdzienus, kas saistīti ar aktuālajiem notikumiem. Skolotāji var izveidot savus sarakstus vai izmantot tādus resursus kā "News in Levels".
- Ziņu viktorīnas: "Newsela" (piedāvā viktorīnas, kas pielāgotas konkrētiem lasīšanas līmeņiem).
- Diskusiju ierosmes: Izveidojiet savu ierosmi, izmantojot "News-o-Matic".

Resursi

- **Mācību grāmatas un ceļveži:** "Intervijas māksla", Lawrence Grobel
- **Tiešsaistes kursi:** "Interviewing Skills for Journalists", Udemy; "Writing and Editing: World Choice and Word Order", ko piedāvā Coursera.
- **Podkāsti un videoklipi:** "Fresh Air with Terry Gross", The New York Times "The Daily", TED Talks, BBC World Service, "Every Interview Style Explained" (https://www.youtube.com/watch?v=4E5DkR87SwI&ab_channel=MarkBone).
- **Tiešsaistes ziņu avoti:** CNN, BBC, The New York Times
- **Starpkultūru salīdzinājumi:** Izmantojot ziņu rakstus no dažādām valstīm vai kultūrām, var palīdzēt studentiem uzzināt par dažādām perspektīvām un praksi.
- **Ziņu raksti:** Ziņu rakstu kā mācību līdzekļa izmantošana var palīdzēt studentiem papildināt vārdu krājumu, vingrināties lasītprasmē un uzlabot rakstīšanas prasmes. Skolotāji var izvēlēties rakstus, kas atbilst skolēnu interesēm vai aktuālajiem notikumiem atbilstoši viņu angļu valodas zināšanu līmenim.

1. aktivitātes piemērs

Lomu spēle

Šai aktivitātei būtu jānodrošina vidusskolēniem jautrs un interaktīvs veids, kā praktizēt intervēšanas prasmes, attīstīt aktīvas klausīšanās un piezīmju veidošanas prasmes, kā arī uzzināt par cieņpilnu un ētisku intervēšanas praksi.

Pirms un pēc aktivitātes

Ievads

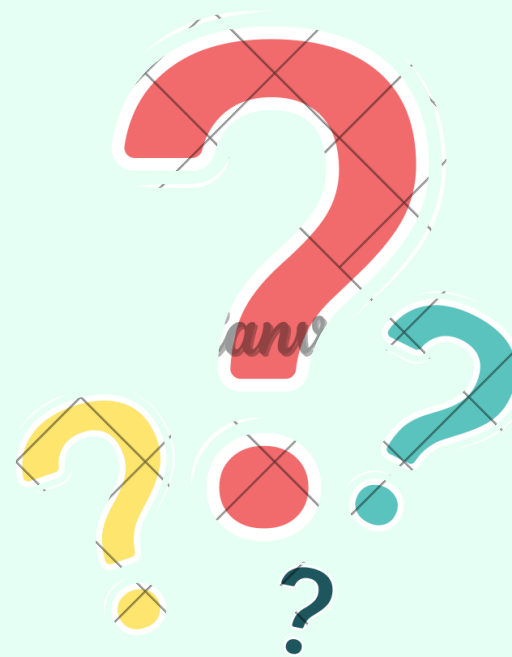
- Iepazīstiniet ar aktivitātes mērķi: praktizēt intervēšanas prasmes.
- Paskaidrojiet, ka šajā aktivitātē būs jāizspēlē žurnālista un vidusskolēna lomas.
- Uzsveriet aktīvās klausīšanās un pierakstu veidošanas nozīmi

Sagatavošanās

- Sadaliet klasi pāros: viens skolēns darbosies kā žurnālists, bet otrs - kā vidusskolēns, kuru intervē.
- Katram pārim dodiet intervijas jautājumu kopumu, kas saistīti ar kādu tematu (piemēram, skolas pulciņi, ārpusskolas aktivitātes, nākotnes karjeras mērķi).
- Dodiet skolēniem laiku, lai pārskatītu jautājumus un sagatavotu piezīmes savām lomām.

Aktivitātes laikā

- Norādiet skolēniem sākt lomu spēles, vienam skolēnam iejūtoties žurnālista lomā, bet otram - vidusskolēna lomā, kuru intervē.
- Mudiniet studentus uzdot papildjautājumus un aktīvi klausīties atbildes.
- Atgādiniet studentiem, ka intervijas laikā ir jāveic piezīmes.

Pēc aktivitātes

- Atgrieziet klasi kopā un veiciniet diskusiju par lomu spēli.
- Lūdziet studentus dalīties pieredzē, piemēram, par problēmām, ar kurām viņi saskārās, vai veiksmīgām stratēģijām, ko viņi izmantoja.
- Pārrunājiet, ka aktīva klausīšanās un piezīmju veikšana ir svarīgas prasmes žurnālistiem un kā tās var izmantot citos kontekstos.
- Sniedziet atgriezenisko saiti par jautājumu kvalitāti un piezīmju veikšanu interviju laikā.

2. aktivitātes piemērs

Multivides analīze

Šī aktivitāte var sniegt studentiem interaktīvu veidu, kā mācīties, kā izmantot runāšanu žurnālistikā. Vērojot un analizējot, kā reālie plašsaziņas līdzekļi izmanto intervijas, lai izplatītu savus stāstus, studentiem ir iespēja klātienē iepazīt žurnālistiku.

Pirms un pēc aktivitātes

Ievads

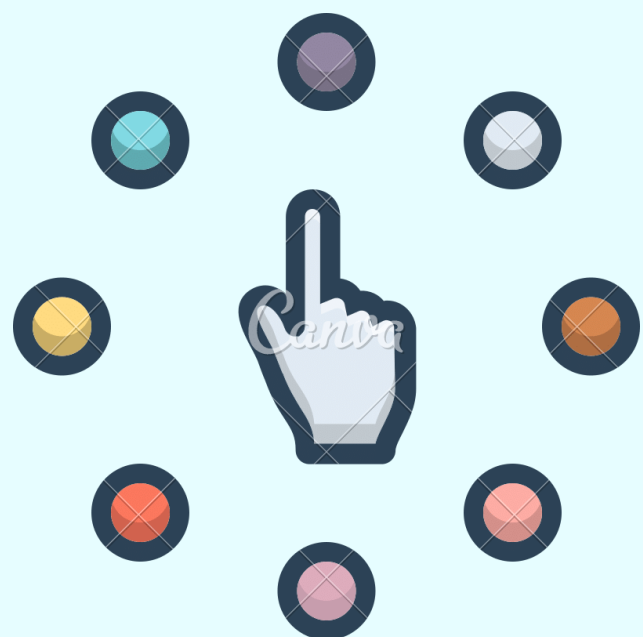
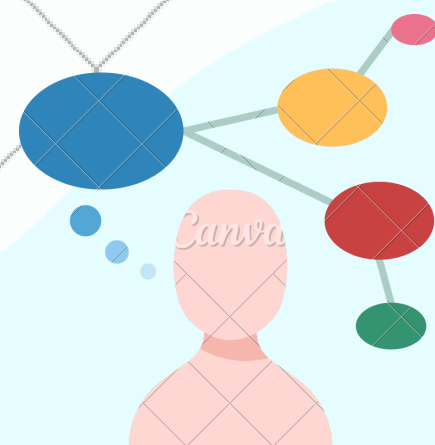
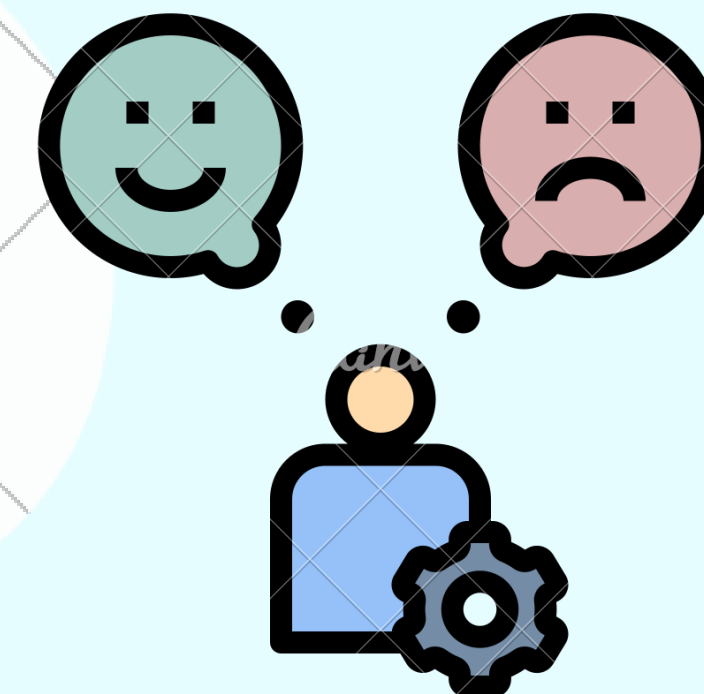
- Paskaidrojiet multivides analīzes mērķi
- Sniedziet pārskatu par priekšrocībām, ko sniedz mācīšanās, kā veikt intervijas
- Paskaidrojiet, kā notiks analīze

Sagatavošanās

- Sniedziet piemērus ar dažādiem mediju veidiem, kurus varētu analizēt, piemēram, podkāstus, videoklipus vai ziņu rakstus
- Aprakstiet, kā veikt analīzi, tostarp norādiet, kādi soļi ir jāveic un kas jāmeklē, kā arī sniedziet vadlīnijas
- Ļaujiet studentiem pašiem izvēlēties interviju no jūsu sniegtā ziņu avotu klāsta, pamatojoties uz viņu interesēm

Ekskurs: Priekšrocības, ļaujot studentiem pašiem izvēlēties interviju

- Lielāka iesaistīšanās un motivācija
- Mācīšanās pieredzes personalizācija
- Plašsaziņas līdzekļu veidu daudzveidība
- Kritiskās domāšanas prasmes
- Reālās pasaules aktualitāte

Aktivitātes laikā

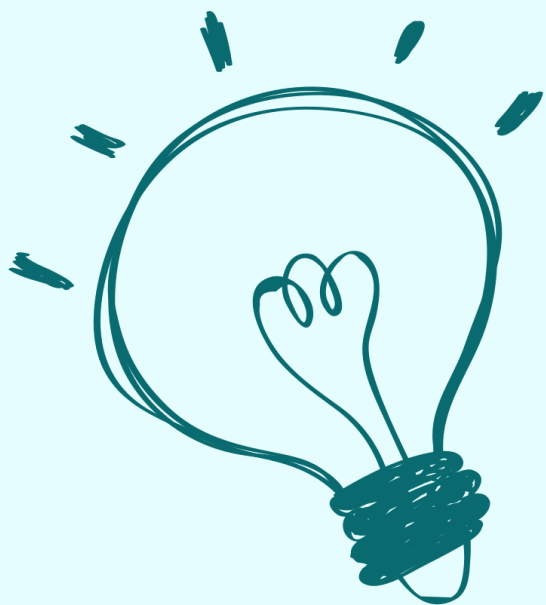
- Studentiem jāstrādā patstāvīgi vai mazās grupās, lai analizētu izvēlētos medijus.
- Viņiem jāveic piezīmes un jāizmanto skolotāja sniegtās analīzes vadlīnijas.
- Visas aktivitātes laikā skolotājam jābūt pieejamam, lai atbildētu uz visiem jautājumiem un vajadzības gadījumā sniegtu atbalstu.

Pēc aktivitātes

- Studentiem jāsanāk kopā diskusijai grupā.
- Izvirzot jautājumus par analīzes principiem un aicinot studentus izteikt savus secinājumus un viedokļus, pasniedzējs var rosināt diskusiju.
- Iedrošina studentus nākotnē pašiem veikt intervijas, izmantojot analīzē iegūto informāciju.

Atsauces

- TESOL International Association: <https://www.tesol.org/>
  - LumenCandela (n.d.). Principles of Public Speaking. Retrieved from: <https://courses.lumenlearning.com/publicspeakingprinciples/>
  - National Council of Teachers of English: <https://www.ncte.org/>
  - English Teaching Forum: <https://americanenglish.state.gov/english-teaching-forum>
  - News in Levels: <https://www.newsinlevels.com/>
  - News-O-Matic: <https://press4kids.com/news-o-matic-for-schools/>
  - Journalism Education Association: <https://jea.org/>
  - Carson Kohler (2021). How to conduct a good interview: 14 go-to interview techniques for journalists. MuckRack. Retrieved from: <https://muckrack.com/blog/2021/10/07/how-to-conduct-a-good-interview>
-

Tēma 3

Runāšana
Žurnālistikā

Funded by
the European Union